

Mali trgovec

Izhaja vsako soboto. Naročnina se plačuje vnaprej in stane letno Din 60.—, polletno Din 30.—, mesečno Din 5.—. Ob plačevanju za nazaj stane list letno Din 70.—, polletno Din 35.— in mesečno Din 6.—. Rokopisov ne vračamo. Uprava in uredništvo: Gregorčičeva ulica štev. 23, telefon štev. 2552. Poštni predal 169. Čekovni račun štev. 15.420.

Leto II.

Ljubljana, dne 19. aprila 1930.

Štev. 16.

Kako izboljšati konjunkturo?

Jugoslavija je prirodno in geografsko na tako dobrem stališču, da se zamore z njo kosati malokatera evropska država. Tudi vojna ni prizadejala naši novoustanjari državi toliko zla kot ga morajo prenašati premagane države in smo v tem oziru na najboljšem stališču tudi med nasledstvenimi državami.

Naravna bogastva naše zemlje so takorekoč neizčrpna. Plodna njiva rodi kmetovalcem ob razmeroma manjšem trudu več kot v večini drugih držav. In v osrčju hrani bogate žile rudnin. Neobdelane ostanke državne površine krijejo — z malo izjemo nerodovitnih, kraških tal — košati gozdovi. Vsepovsod nam nudi narava na razpolaganje ceneno pogonsko silo »belega premoga« s svojimi vodnimi padci. Adrija pa nam nudi v današnji dobi še vedno najcenejšo morskoro zvezo s celim svetom.

Kje tiči tedaj vzrok, da še danes nismo prišli iz splošne gospodarske krize, da se še danes ne razvije naša trgovina, da obrt, industrija in kmetijstvo vsaj v zadovoljujočih merah? Kaj je vzrok, da se še do danes ni brezposelnost vsaj znatno omejila?

V rešitvi teh vprašanj leži tudi rešitev vprašanja vzrokov današnje, še vedno neizboljšane gospodarske konjunkturo. Ena rešitev razrešuje drugo in vse skupaj razrešijo problem splošne gospodarske sanacije ter s tem oživijo hirajočo trgovino.

Nedvomno tiče glavni vzroki še globoko v preteklosti, ko je bilo delovanje posameznih političnih strank usmerjeno samo k cilju začasnih notranje-političnih

pridobitev, med tem pa so se zanemarljiva važna vprašanja notranje in zunanje gospodarske politike. Bilo je.

Ako hočemo našo državo opredeliti po njenem gospodarskem značaju, jo moramo na vsak način uvrstiti v prve vrste agrarnih držav. Upoštevati moramo vsekakor tudi znatno domačo industrijo, zlasti rudarska in lesna podjetja; vendar spada za enkrat naša država še vedno med agrarne države, dasiravno ima tudi vse one pogoje, ki so potrebni za njeno prelevitev v industrijski ali vsaj mešani značaj.

To sliko nam potrjuje tudi naša trgovinska bilanca, ki prikazuje med našimi izvoznimi predmeti predvsem kmetijske produkte les in rudnine, dočim so količine izvoženih gotovih industrijskih izdelkov prav majhne in predstavljajo večji del istih surovine in polysurovine.

Ali izvažamo v zadostni meri? — Že površen pogled po naši domovini nam razkrije še velike neprodane zaloge kmetijskih pridelkov: vina, žita, živine ter drugih produktov, ki čakajo na kupca. Velike zaloge lesa (zlasti stavbnega) leže neprodane. Celo premogovniki omejujejo delo, da ne govorimo o nepovoljnem stanju druge industrije.

Mnogo se je zadnje leto storilo, da se dvigne izvoz kmetijskih produktov potom tipiziranja in standardizacije. Vinogradništvu se obeta izboljšanje izvoza, dasiravno se je manj storilo za notranji vinski konzum. Ker naša industrija v pretežni večini ni navezana na izvoz, temveč samo na notranji konzum, je tudi njena zaščita povsem zadovoljiva.

Premalo pa se pazi na dvig našega lesnega izvoza, ki je vedno predstavljal eno glavnih izvoznih postavk, poleg tega pa zaposloval znatno število delovnih moči, jim nudil zaslužek in s tem dvigal njih nakupovalno moč. In ravno v lesu opažamo zastoj. Ako hočemo na svetovnih lesnih tržiščih konkurirati, bomo gotovo morali — zlasti spričo ruske ekspanzije — iti s cenami navzdol. Ker so produkcijski (to je obdelovalni in predelovalni) stroški razmeroma majhni in tudi dobiček lesotržcev neko normaliziran, bo treba predvsem preorijentacije v notranji lesni trgovini že pri korenu. Ob nakupovanju stoječega lesa so v največ slučajih cene previsoke zaradi brezmiselnega tekmovanja posameznih nakupovalcev. Te previsoke cene naravno podražijo les tako, da po obdelavi navadno trgovcu ne ostane nič, in blago je vkljub temu še predrago, da bi zamogel z njim konkurirati v inozemstvu. Potrebna je omejitev konkurence v nakupu in znižanje prevoznih tarif, zlasti onih do morja, ki naj nam postane glavno prometno sredstvo. Priznati moramo, da je poleg vinarske lesna kriza ena najbolj občutnih bremen našega gospodarstva.

Temeljnih vzrokov je več, glavna pa samo dva:

Vse države, v katere smo izvažali in še izvažamo naše kmetijske proizvode se bolj in bolj obdajajo z zaščitnim zidom agrarnih carin in tako paralizirajo vse ono dobro, kar je storjeno v notranjosti države za podvig izvoza. Naša zunanja trgovinska politika je nujno potrebna preorijentacije. Na mestu bi bile v mnogih slučajih posebne trgovinske pogodbe, ki naj bi za gotove naše iz-

vožene vrednosti dovoljevale samo enak kontingent uvoznih predmetov, zlasti ker nas zadnja trgovinska bilanca poučuje, da smo globoko pasivni baš proti onim državam, ki se nasproti nam obdajajo z agrarno-carinsko zaščito. Naš nakup bi se potem usmeril na ona tržišča, ki odvzemajo drugo naše blago. — Spretna trgovinska politika gotovo ne bo težko našla izvozna pota za naše preostajajoče blago.

Še važnejši temeljni vzrok pa je: previsoka obrestna mera!

Mnogo smo pisali že o tem, za našo trgovino tako škodljivem pojavu, ki tudi ni v nikakem razmerju s stanjem v drugih državah. Previsoka obrestna mera kreditov sili producenta in trgovca na podražitev blaga, obenem pa onemogoča ustvarjanje novih podjetij, ki bi lahko zaposlila vse brezposelne v državi, ker jim previsoka obrestna mera ne daje možnosti rentabilizacije. Koliko je še vedno neizkoriščenih naravnih bogastev, ki nudijo možnost rentabilizacije ob normalni obrestni meri!

Denar je odločno predrag! Ali naj si zopet poišče k nam pot tuji kapital?

Mrtvi kapital — in tega je veliko pri nas! — je samo umetno sredstvo za podraževanje vrednosti denarja in je največja ovira za razvoj industrije, ki bi vodila k gospodarskem ozdravljenju.

Ostali temeljni vzroki neugodne konjunkturo izgubljajo spričo teh dveh — glavnih skoraj ves svoj pomen in so več ali manj lokalnega, ali pa prehodnega pomena, poleg tega pa po veliki večini v zvezi z enim ali drugim obeh naznačenih glavnih vzrokov ter jih bomo po odstranitvi ali vsaj ublažitvi teh dveh veliko lažje premostili.

Na gospodarskih ogledih po Sloveniji.

Pod tem naslovom je izdala Zbornica za TOI v Ljubljani lično publikacijo, ki je po svoji popolnosti in temeljitosti lep prispevek k našemu gospodarsko-statističnemu materijalu.

Publikacijo je strokovnjaško uredil generalni tajnik Zbornice g. dr. Windischer.

Po uvodni besedi obravnava vseučil-

liški profesor g. dr. A. Ogris statistično snov gospodarskega desetletja 1919 do 1928 po trgovinskih registrih in po zborničnih katastrih ter nazorno razlaga zbrane statistične podatke, ki so že sami po sebi izčrpen materijal za proučevanje gospodarskega gibanja v Sloveniji v povojni dobi.

Sledi davčna statistika za Slovenijo, iz

katere naj glede plačanih davkov v zadnjih letih priobčimo tele podatke:

	Cela država	Slovenija	
1925	1899.5	292.6	15.4%
1926	1840.0	221.6	12.1%
1927	1840.0	228.9	13.4%
1928	1774.1	209.0	11.8%

Publikacija se nadaljuje s podrobno, precizno dovršeno statistiko trgovine, obrti in industrije v Sloveniji koncem l. 1928. S temi dragocenimi statističnimi podatki se o priliki podrobneje pobavi. Za danes naj nam bo dovoljeno izveči samo podatke o stanju koncem leta 1928 v primeri z letom 1927 (v oklepaju):

Trgovina in trgovinski pomožni obrti: 12.930 (12.954); obrtniki: 30.343 (29 tisoč 129); industrijskih podjetij izkazuje koncem leta 1928 515.

Zanimiva in poučna je tudi zbrana

snov iz trgovinskih in zadružnih registrov, ki nam poleg statistične vrednosti nudi s svojimi številkami mnogo pouka o gospodarskem življenju in potrebah, pa tudi o napakah, ki jih je še treba odstraniti.

Statistiko zaključuje pregled o potrdilih in svedočbah, ki jih je izdala Zbornica v letu 1928 in 1929. Ta pregled nas seznani z državami, s katerimi je Slovenija v trgovinskem stiku.

V celoti nudi ta statistična publikacija mnogo izčrpnega gradiva za proučevanje našega gospodarstva ter je po svoji temeljosti gotovo edinstvena v Jugoslaviji, ki ima svojo gospodarsko statistiko še vedno premalo razvito. Le ako bi tudi ostale trgovske zbornice izdale podobna statistična poročila, bi si zamogli ustvariti v glavnih obrisih sliko našega gospodarstva.

Uprava trgovine.

(Nadaljevanje.)

Nasprotno pa nam razlika, za katero je kreditni stolpec posameznega računomoimetnika višji od debetnega, pokazuje njegovo terjatev nasproti nam, tedaj njegovo dobroimetje. Zaključni postop-

pek je isti, z razliko, da pred zaključnimi črtami vpišemo saldo radi izenačenja v debetni, po zaključku pa v kreditni stolpec. Računomoimetnik je ob sklepu poslovne dobe naš **upnik**.

Primer knjiženja računa upnika:

Jelačin Ivan, veletrgovec, Ljubljana.

Datum	Tek. štev.	Predmet	Debet (V breme)	Kredit (V dobro)
1930				
1. I.	Bil.	Prenos salda		52.500 50
3. I.	1	Za špecerijsko blago (račun 2. I. 1930)		215.000 —
7. I.	19	Na nakazilu ½ položnice	200.000 —	
9. IV.	392	Za razno blago (račun z dne...)		180.000 —
12. IV.	411	Na odpisu plačane vozne	1 315 —	
11. VIII.	740	Za nakazilo ½ Kreditne banke	130.000 —	
31. XII.	Bil.	Prenos salda	56.185 50	
1931			447.500 50	447.500 50
1. I.	Bil.	Prenos salda		56.185 50

Pojasnilo vpisov:

Dobaviteljevo dobroimetje smo na podlagi izpiska iz računa upnikov in dolžnikov o priliki sestave otvoritvene bilance (1. I. 1930) prenesli na novi račun.

Drugi in tretji vpis smo prenesli iz prima-note. (Glej vzorec t. št. 1 in 19.)

Tudi ostale vpise smo — naravno — prenesli v posameznih slučajih kasnejšega prometa iz prima-note.

Letni zaključek nam pokazuje, da znašajo dobaviteljeve terjatve nasproti nam Din 447.500.50, plačali pa smo mu Din 391.315.—, vsled česar znaša njegovo dobroimetje ob zaključku poslov-

nega leta Din 56.180-50, in smo ta znesek pred zaključnima črtama v svrhu izenačenja vpisali v stolpec »Debet« ter ga po zaključku zopet pravilno prenesli na novi račun.

Ob živahnem prometu z več denarnimi zavodi nam kaže po istem vzorcu voditi posebno knjigo za denarne zavode, v kateri otvorimo vsaki banki poseben račun; sicer pa lahko oddelimo v salda-contni knjigi nekaj listov za denarne zavode, kamor vpisujemo posamezne slučaje prometa iz prima-note na isti način kot to delamo pri računih upnikov ali dolžnikov.

Ko prenašamo posamezne slučaje iz P. N. v salda-contno knjigo, zaznamujemo v P. N., da smo izvršili prenos dotičnega slučaja na ta način, da poleg zneska napravimo majhno kljukico, ki nam znači: »prenos v salda-contno knjigo izvršen«.

Vodstvo računov v tuji veljavi.

Ako imamo dobavitelja v tujini, ki nam zaračunava dobavljeno blago v svoji valuti, n. pr. v francoskih frankih, ali v katerikoli tuji veljavi, moramo to knjižiti na poseben način že v prima-noti.

V denarne stolpce vknjižujemo samo dinarsko veljavo, zato ne gre, da bi vknjiževali vanje tudi tujo valuto. Ko prejmemo od inozemskega dobavitelja blago in račun v tuji veljavi, knjižimo slučaj v P. N. na isti način kot smo to storili pri domačih dobaviteljih, oziroma pri vseh onih dobaviteljih, ki nam izstavljajo račune v dinarski veljavi. Ako nam je dobavitelj račun izstavil n. pr. v francoskih frankih, vpišemo znesek v frankih poleg običajnega vpisa v stolpec »Predmet« in ga radi preglednosti podčrtamo. V oklepaju poleg zneska pa zaznamujemo dnevni borzni tečaj franka, n. pr.: »(à 2'23)« ter vpišemo v stolpec izdatkov preračunano vrednost v dinarjih, nasprotno pa knjižimo protivrednost na račun blaga v sledeči vrsti stolpca prejemkov.

Ravno tako vpisujemo tudi naša plačila dobaviteljem na ta način, da vpišemo v stolpec izdatkov ono vsoto dinarjev, ki smo jo za nabavo frankov v resnici potrebovali, dočim znesek v frankih

podčrtano zabeležimo v stolpec »Predmet«.

Postopek pri računu dolžnikov in pri vseh drugih računih, ki pridejo pri tuji veljavi v pošte, je isti ter vknjižujemo v denarna stolpca P. N. vedno po kurzu ali po nabavni vrednosti znesek v dinarjih, dočim tujo vrednost izkažemo podčrtano s pristavkom kurza v stolpcu »Predmet«.

Isti način knjiženja velja tudi za prenašanje teh slučajev v salda-contno knjigo, v kateri slično zabeležujemo tujo veljavo v stolpcu »Predmet«, dočim v denarne stolpce vpišemo dinarske zneske, ki smo jih dobili v P. N.

Vendar otvorimo vsakemu teh upnikov (v slučaju potrebe tudi dolžnikov in denarnih zavodov, ako so nam otvorili tak račun) še poseben račun, bodisi v salda-contni ali pa v posebni, za to odločeni knjigi, račun v njegovi veljavi, kar vidno označimo nad glavo, kjer tudi zabeležimo stran dinarskega protiračuna v salda-contni knjigi. Ta račun je merodajen za urejevanje našega razmerja z računovodnim ter nam pokazuje stanje njegovih terjatev ali dolgov v tuji vrednosti, in je izravnani šele tedaj, ko se vsoti obeh stolpcev (v tuji veljavi) izenačita.

Ker v salda-contno knjigo zabeležujemo individualne vrednosti v dinarjih, nastane ob zaključku posameznega računa razlika, ker so se kurzi in z njimi tudi protivrednost v dinarjih izpreminjali in nam ob izjednačenju računa v tuji veljavi pokazuje navadno dinarski protiračun še vedno kako razliko. Ako gre ob izjednačbi valutnega računa razlika na **breme računovodnika**, je ta znesek naša **kurzna izguba**, za katero otvorimo v glavni knjigi poseben »**račun kurznega dobička in izgube**« s posebnim znakom, kar je potrebno samo pri večjem in pogostejšem prometu s tujo veljavo; sicer otvorimo za to postavko samo oddelek v računu režije. Nasprotno pa predstavlja ob izenačenju valutnega računa izkazana razlika v dinarskem protiračunu, ki gre na **dobro računovodnika**, naš **kurzni dobiček**.

Nastalo razliko moramo nekoč izenačiti ter storimo to navadno ob izravnavi računa, na vsak način — in še boljše

pa je, ako to napravimo ob sklepu poslovnega leta ob priliki zaključevanja posameznih računov v salda-contni knjigi.

Ob zaključevanju posameznih valutnih računov moramo najprej zaključiti tisti račun, katerega vodimo v tuji veljavi in ki nam prikazuje točno stanje računovodnega dolga ali terjatve v tuji vrednosti. Šele potem se pripravimo za zaključitev njegovega računa v dinarski veljavi, in nam je kot saldo mero-dajen slado iz valutnega računa, katerega vpišemo v dinarski protivrednosti po kurzu zaključnega dneva v denarni stolpec. Ker pa navadno vsled različnih kurzov ostane ob zaključku računa po tem načinu v salda-contni knjigi še vedno neka razlika, bodisi na breme ali pa na korist računovodnika, moramo to stanje izjednačiti potom že ustanovljenega računa kurznega dobička in izgube. Tudi tu je razlika, ki gre na breme (debetni saldo) računovodnika, naša kurzna izguba, in je obratno razlika, izkazujoča njegovo dobroimetje (kreditni saldo) naš kurzni dobiček.

Izjednačbo teh razlik moramo pro-vesti skozi P. N., kar lahko storimo ob sklepu leta sumarično, ali še bolje in pregledneje po posameznih slučajih na ta način, da na sklepní dan v P. N. izve-demo v stolpcu izdatkov obremenitev onih računovodnikov, katerih zaključeni računi prikazujejo dobroimetje ter za protivrednost priznamo med prejemki račun kurznega dobička. Nasprotno pa moramo v P. N. v stolpcu prejemkov priznati za odgovarjajoče zneske one računovodnike, katerih računi ob sklepu leta prikazujejo dolg (debetni saldo) v kurzni razliki ter za protivrednost obremeniti med izdatki račun kurzne izgube.

Izveleček

iz knjige upnikov in dolžnikov, ki ga napravimo koncem poslovnega leta pred sestavo bilance, izdelamo na ta način, da gremo v salda-contni knjigi od računa do računa ter vpisujemo posamezne upnike in dolžnike v poseben seznam za označbo imena in strani salda-contne knjige in vpišemo zneske, ki jih na zaključni dan dolgujemo upnikom v zadnji

denarni stolpec, katerega označimo z nadpisom »Upniki«, zneske pa, ki nam jih na zaključni dan dolgujejo naši od-jemalci, zbiramo v predzadnjem denar-nem stolpcu pod nadpisom »Dolžniki«.

Ko smo v seznam vpisali vse upnike in vse dolžnike, seštejemo vpisane zne-ske, ter na ta način dobimo podatek stanja naših dolgov upnikom v zadnjem ter znesek naših terjatev nasproti na-šim dolžnikom v predzadnjem stolpcu omenjenega seznama. (Glej tudi št. 7/II, stran 99!)

Ta seznam nam služi za vpis v po-slovno bilanco. Kako doženemo pravil-nost seznama, pojasni navodilo za glav-no knjigo in predbilančno postopanje.

Sličen seznam moramo izdelati tudi za račun denarnih zavodov, kjer zbira-mo naša dobroimetja pri posameznih denarnih zavodih v predzadnjem pod označbo »Naložbe«, naše dolgove pa v zadnjem denarnem stolpcu pod označbo »Dolgovi«. Na ta način dobimo podatke za vpis našega dobroimetja in naših dolgov pri denarnih zavodih v poslovno bilanco.

Razne druge pomožne knjige.

Poleg doslej opisanih poslovnih knjig je v marsikaterem obratu potreba uve-sti še druge pomožne knjige, ki so z glavnim knjigovodstvom več ali manj v zvezi, vendar pa ne igrajo tako odločil-ne vloge, da bi bile vsakemu trgovcu neobhodno potrebne.

Kako lahko združimo v salda-contni knjigi tudi račun denarnih zavodov, h kateremu štejejo tudi »Poštno hranil-nico«, smo že obravnavali. Mogoče in priporočljivo je, voditi za račun denarnih zavodov posebno knjigo; vendar ob manjšem prometu ločena združitev v posebnem oddelku knjige upnikov in dolžnikov ustreza popolnoma, ker ob zaključku itak napravimo (po že opisa-nem načinu) poseben izveleček iz računa denarnih zavodov, in ga tudi v P. N. vo-dimo pod ločenim znakom, kar nam omogoča natančno statistiko in kontrolo.

Istotako smo že govorili o seznamu imenic in vodstvu te pomožne knjige.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Motvoz Grosuplje.

Plačevanje dolgov v avstro-ogrskih kronah.

V naših krajih je še večinoma nepoznano, kako so dolžni plačevati naši ljudje svoje predvojne in medvojne dolgove onim upnikom, kateri so po sklepu miru prešli v območje Italije. Vsled nepoznanja teh določil so mnogi naši trgovci, zlasti po deželi izgubili velike vsote in plačali za svoje kronske dolgove v največ slučajih v popolni zlati relaciji in celo več.

Znan nam je najnovejši slučaj, v katerem zahteva tržaški upnik od svojega dolžnika v Sloveniji za kritje svoje terjatve v avstro-ogrskih kronah po 17 Din za vsako a. o. krono. Iz majhnega medvojnega, trgovskega dolga v znesku 2.400 a. o. kron je narastla terjatev na znatni zahtevek skoraj 31.000 dinarjev.

Ta slučaj gotovo ni osamljen, ker obstoje pri nas še mnogi predvojni in medvojni dolgovi naših trgovcev v Trstu, ki nam je dobavljal zlasti kolonialno pa tudi drugo blago. Zato je potrebno, da naše čitatelje opozorimo na to, kaj so po zakonu res dolžni plačati bivšim dobaviteljem za svoje dolgove v a. o. kronah. To še posebej z ozirom na dejstvo, da italijanska sodišča redno prišojajo za terjatve v a. o. kronah po 60 lir kritja za vsakih 100 a. o. kron.

Netunska konvencija (20. julija 1925) o dolgovih in terjativah v a. o. kronah med dolžniki, pripadniki Jugoslavije in

upniki, pripadniki Italije določa plačanje 25 dinarjev za vsakih 100 a. o. kron.

Izvzeti so slučaji, ako je ena izmed obeh strank prešla po 10. aprilu 1919 iz sedanjega teritorija Italije (izvzemši Reko, Zadar in Lastovo) v Jugoslavijo. V tem slučaju določa konvencija poravnava 40 Lit za vsakih 100 a. o. kron. — Tudi one osebe, ki so do 4. decembra 1919 (proglas anekcije) imele v omenjenem, prej Avstriji, sedaj pa Italiji pripadajočem teritoriju se lahko okoristijo s to naredbo, ako so se preselile ali prešle v Jugoslavijo pred podpisom netunske konvencije.

Stranke pa, ki so do 24. decembra 1924 imele svoje stalno bivališče na Reki, so podvržene italijanskemu dekretu z dne 24. februarja 1924 brez ozira na to, ako so se po tem datumu preselile ali prešle v Jugoslavijo.

Naši državljani so tedaj za svoje dolgove v a. o. kronah v Italiji dolžni plačati za vsakih 100 a. o. krón glavnice še 100 a. o. kron obresti, skupaj 200 a. o. kron, v relaciji 25 Din, torej po 50 Din za 100 a. o. kron z obrestmi vred, in nič več.

Ako pa je dolžnik šele po 10. aprilu leta 1919 prešel v našo državo, je podvržen poravnavi svojega dolga v višini 40 lir za vsakih 100 a. o. kron.

Sušak—Reka in naš lesni izvoz.

V dunajskem »Internationaler Holzmarkt«-u priobčuje g. Tripo Vukovič zanimiv članek o novi vlogi Reke in Sušaka po proglasitvi Reke za svobodno luko.

nano je, da je naš lesni izvoz v veliki večini usmerjen preko Sušaka, ker prihaja Trst kot dražji radi prevoznih tarif bolj malo v poštev.

Pač pa Reka ostro tekmuje s Sušakom, ki je največja luka našega eksporta, to pa zaradi tega, ker ji morajo naši izvozniki kljub dražji prevoznini dajati prednost zaradi drugih ugodnosti. Tu naj bo predvsem omenjeno, da so ležarinski prostori na Reki znatno cenejši,

kakor na Sušaku. Ni treba še posebej povdarjati, da pomenijo visoke ležarine na Sušaku veliko zapreko, proti kateri so borbe, kakor se vidi, manj uspešne.

Povsem nerazumljivo pa je, kako se je mogla železniška uprava odločiti, da je prav sedaj, ko je konjunktura pri eksportu lesa skrajno slaba, povišala s 1. marcem ležarino za 20%. Če so jugoslovanske železnice ukrenile to zaradi tega, da bi zvišale svoje prejemke, ni ta korist v nikakem razmerju z izgubo, ki jo trpi zaradi povišanja naša lesna trgovina.

Jasno je, da bo Reka storila vse, da ta položaj izrabi ter pritegne čim več

transportov nase. Nadaljno prednost Reke vidimo v tem, da obstoji na Reki in v skoraj vseh inozemskih lukah vsestranska možnost ukrcavanja, medtem ko parobrodci nekaterih parobrodskih družb na Sušaku še vedno ne pristajajo. V tem oziru moremo sicer govoriti, kar se tiče Sušaka o delnem izboljšanju.

Otvoritev basena Thaon de Revel v reški luki ima več nasprotnikov, kakor zagovornikov in je tudi jasno, zakaj se okleva s pričetkom obrata, ker bi imelo to za posledico na eni strani delno izgubo transportov v jugoslovanskih lukah, na drugi strani pa razmah Reke. Pri sedanjih razmerah ni tedaj v doglednem času računati z otvoritvijo tega basena.

Kar se tiče jugoslovanskega lesnega

eksporta, zamoremo sicer domnevati, da Reka s tem, da je proglašena za prosto lukko, za bližnjo prihodnost še ne more priti v poštev kot važna luka, ne vé se pa, kaj vse prinese bodočnost.

Novi ukrepi Rečanov nam še niso znani, na Sušaku pa nadaljujejo s povišanjem dajatev ter s tem otežujejo vskladiščenje in eksport.

Ostane samo upanje, da bosta jugoslovanska železniška uprava in mesto Sušak, ki tudi namerava pobirati 15% najemnino na železniško ležarino, svoje drakonske ukrepe umaknila.

*So zdrava in rdeča ličeca moja,
ker mamica kuha mi kavico .PROJA!'*

Gospodarske beležke.

Trgovski gremij v Kranju

je imel pretečeno nedeljo svoj redni občni zbor, kateremu je predsedoval načelnik gremija g. Sirc.

Gremij šteje sedaj 752 članov. Proračun izkazuje Din 114.450— in je krit z normalnimi dohodki.

Na prosvetnem polju deluje kranjski gremij zelo agilno ter vzdržuje trirazredno gremijalno šolo z 59 učenci in učenkami v Kranju ter enorazredno šolo v Trziču z 19 in enorazredno šolo v Škofji Loki z 10 učenci.

Občni zbor je sklenil uvesti obvezni zdravniški pregled vajencev ob sprejemu in vsadnjem četrletju pred končano učno dobo.

Občni zbor Gremija trgovcev za Slovenj-gradec - Prevalje.

Dne 3. t. m. se je v Slovenjgradu vršil občni zbor Gremija trgovcev za okraja Slovenjgradec in Prevalje pod predsedstvom g. Janeza Kluna.

Letno poročilo gremijalnih funkcijonarjev pokazuje lep napredek zlasti v finančijem oziru. Računski zaključek za pretečeno leto sestavlja 81.180 Din prejemkov ter 53.250 Din izdatkov in se je gremijevo premoženje dvignilo na vsoto 140.330 Din.

Gremij šteje 527 članov, 126 pomočnikov in 81 vajencev.

Občni zbor Gremija za Ribnico in Vel. Lašče

se je vršil v Velikih Laščah dne 6. t. m. pod predsedstvom g. Josipa Divjaka.

Gremij šteje 406 članov, 24 pomočnikov in 27 vajencev. Računski zaključek za leto 1929 izkazuje 28.070 Din dohodkov ter 35.480 Din izdatkov. Proračun za leto 1930 predvideva zmanjšane potrebsčine na znesek 30.600 Din.

Občni zbor je sprejel soglasno novi vajeniški red.

Izterjavanje naših pravnih stroškov v Nemčiji.

»Jutro« obravnava zanimiv slučaj trgovske tožbe, ki jo je vložil trgovec iz Nemčije nasproti našemu trgovcu in jo v vseh treh instancah izgubil ter bil obsojen na plačilo pravnih stroškov.

Naš trgovec je že iz početka zahteval, naj sodišče odredi, da položi tožnik primerno kavcijo za kritje eventualnih stroškov, kar pa je naše sodišče odklonilo, češ, da obstoji pravna reciprociteta med našo državo in Nemčijo na podlagi nekega razpisa ministra pravde iz leta 1923.

Ko je bilo berlinsko sodišče pozvano, naj izvrši izterjavo prisojenih stroškov, pa je berlinsko sodišče zahtevo odklonilo z utemeljitvijo, da med Jugoslavijo in

Nemčijo ne obstoji tozadevna reciproci-teta.

Naš trgovec seveda zahteva sedaj povračilo stroškov od naše države in bi bilo zanimivo zvedeti, kako se bo zadeva končala.

Lanskoletni promet v naših pristaniščih.

Glasom statističnega poročila splitske Zbornica za TOI je naš promet v letu 1929 nasproti onemu iz leta 1928 v naših glavnih lukah izkazoval sledeče množine v tonah:

	1929	1928
Split	1.151.160	939.429
Sušak	634.144	563.921
Dubrovnik	366.826	307.466
Šibenik	232.020	312.521

Primerjava lanskega prometa s predlanskim izkazuje povsod znaten napredek, nazadoval je samo promet v Šibeniku zaradi zaostanka v izvozu bauksita za 80.000 ton.

Skupni lanski promet izkazuje 2 milijona 990.702 ton blaga in je za 372.654 ton večji od predlanskega, kar je povsem zadovoljiv napredek zlasti v sedanjosti dobi pomorsko-prevozniške krize.

Za uravnoteženje naše trgovine z Avstrijo.

Avstrijski dež. poslanec prof. V. Reich se zavzema v »Neues Wiener Journal« u za poživitev jugoslovenskega uvoza v Avstrijo iz popolnoma pravičnega stališča, da je Jugoslavija ona država, s katero je avstrijska zunanja politika aktivna.

Nikakor ne gre s pretiranimi agrarno-zaščitnimi carinami odbijati najboljšega odjemalca za avstrijske industrijske izdelke. Avstrija naj predvsem nabavlja v Jugoslaviji tobak ter naj opusti nakup tobaka v Bolgariji, Turčiji in Grčiji, s katerimi državami je avstrijska zunanja trgovina pasivna, ker bi na ta način pasivnost z njimi nekako izenačila ter dvignila jugoslovenski uvoz za na 40 milijonov šilingov brez škode za avstrijske agrarce.

Ta trezni glas bo gotov dobro vplival na predstoječa trgovinska pógajanja.

Dalnje padanje cen na debelo.

Indeks cen na debelo pri naši Narodni banki (ustanovljen leta 1926 s 100

točkami) kaže v marcu ponovno nazadovanje cen in je sestavljen na 91,9, dočim je znašal v februarju 92,1, v januarju pa 93,6. Splošni indeks je tudi letos v stalnem padanju ter je za 15,5 točk nižji od lanskega.

Cene posameznih produktov izkazujejo nasproti lanskim cenam sledeče razmerje:

	marec	
	1930	1929
rastlinski proizvodi	95,9	137,6
živalski proizvodi	102,5	109,0
mineralni proizvodi	88,7	83,3
industrijski proizvodi	83,6	96,2
totalni indeks	91,1	106,6

Najbolj so padle cene rastlinskim proizvodom (žito, vino, les), dočim so cene živini in industrijskim proizvodom padle vspešno. Podražili so se edino mineralni proizvodi.

Takse in trošarine v februarju.

Izkaz v državnih dohodkih iz taks in trošarin pokazuje v mesecu februarju 77,8 milijonov dinarjev (lani v februarju 62,9 milijonov) dohodkov. Skupni dohodek iz taks in trošarin v prvih 11 mesecih pretečenega proračunskega leta (od 1. aprila 1928 do 28. februarja 1929) izkazuje znesek 840 milijonov dinarjev, ali za 145 milijonov dinarjev več kot v istem razdobju proračunskega l. 1928/29.

Dohodki iz taks in trošarin so bili za prvih 11 mesecev pretečene proračunske dobe proračunani na 827,750.000 Din in je prejemek iz te postavke za 12 milijonov dinarjev višji kot je predvideval proračun.

Privilegirana izvozna družba

pri kateri je država udeležena s 50 milijoni dinarjev je pred ustanovitvijo. — Družba bo delovala v tesni zvezi z našimi gospodarskimi zadrugami za pospešitev prodaje in izvoza naših kmetijskih pridelkov ter posredovala z inozemstvom in obenem dovoljevala kreditne našim izvoznikom na podlagi oddanih dokumentov.

Občni zbor zagrebške borze.

Poročilo o razvoju in delovanju zagrebške borze na zadnjem občnem zboru

ru pokazuje, da se je borzni promet, ki je leta 1925 dosegel višek in pokazal do leta 1927 znatno nazadovanje, pričel konstantno zboljševati ter je v pretečenem letu izkazal skupnega prometa v devizah, valutah in efektih skoraj 3.500 milijonov dinarjev.

Računski zaključek izkazuje čisto premoženje v znesku Din 19.780.366.—.

Proračun mesta Beograda

je dovršen in izkazuje okoli 370 milijonov dinarjev.

Pivo je predrago.

Na zadnjem občnem zboru društva gostilničarjev, hotelirjev in kavarnarjev v Zagrebu se je obravnavalo tudi vprašanje pivovarniškega kartela v Jugoslaviji, kateremu očitajo, da stavi za pivo mnogo previsoke cene. Po odbitku vseh trošarin ostane našim pivovarnam še čistih Din 508.— za hektoliter piva, dočim dostavljajo češke pivovarne gostilničarjem pivo na dom z ledom vred po Din 288.—, tedaj Din 220.— cenejše. — Avstrijski pivovarnarji ponujajo pivo v Zagrebu po Din 376.—, seveda brez carine in trošarine, pač pa z všteti prevoznimi stroški in povratno vozarino za prazne sode. Ker so pri nas produkcijski stroški ugotovljeni nižji kot v Avstriji in Čehoslovashki, proračunavajo naše pivovarne okoli Din 300.— preveč za hektoliter.

Društvo zahteva ukinitve uvozne carine za pivo, ali vsaj primerno znižanje iste, a bi se na ta način prisilile pivovarne k realnejšim cenam.

Z ozirom na ta dejstva je »Zveza« pozvala pivovarne, naj znižajo cene piva za 200 Din pri hektolitru, sicer prično na Hrvaškem vsi gostilničarji, hotelirji in kavarnarji z bojkotom piva in ga ne bodo več točili.

Razširitev ljubljanske elektrarne.

V soboto je bila predana obratu nova parna lokomobila v ljubljanski mestni elektrarni, proizvajajoča 4100 k. s. S tem je kapaciteta elektrarne dvignjena na 6600 k. s. ter vsaj začasno odgovarja potrebam mesta in neposredne okolice ter predvidenim razširitvam električne cestne železnice.

ERJAVEC FRANC

trgovina usnja

Ljubljana, Stari trg št. 11 a

Pred otvoritvijo proge Kraljevo—Raška—Kosovska Mitrovica.

Glavna dela na tej progi, ki bo druga vez med Skopljem in Beogradom, so že končana ter se sedaj polagajo tračnice. Proga bo otvorena že v poletju.

Eskontiranje kratkoročnih menic pri Narodni banki.

Na zadnji seji glavnega odbora Narodne banke se je v zvezi z nameravano stabilizacijo dinarja sprejel tudi sklep, da bo sprejemala Narodna banka v eskont kratkoročne (do 3 mesece) poslovne menice posameznih trgovcev ter je v ta namen dovoljen kredit v znesku 250 milijonov dinarjev. Obenem je bil zvišan tudi kredit za lombardna posojila od dosedanjega kontingenta 250 na 350 milijonov dinarjev.

Nazadovanje produkcije premoga.

Statistika produkcije premoga izkazuje v marcu občutljivo nazadovanje produkcije, a so se zaloge vključ temu povisale na nad 16.000 ton.

V februarju je bilo povprečno zaposlenih 10.352 delavcev, to je za 409 manj nego v januarju. Občutnejše pa je bilo nazadovanje števila izvršenih šihov, ki je nazadovalo od 291.865 na 242.457.

Bilanca naših železnic.

Po statističnem poročilu Generalne direkcije železnic je denarni promet državnih železnic od leta 1925 do konca leta 1928 izkazoval sledeče vsote v milijonih dinarjev:

	Izdatki:	Dohodki:	Izguba:
1925	2784	2441	— 343
1926	2776	2525	— 251
1927	2733	2391	— 342
1928	2585	2456	— 129

Deficit se je leta 1928 znižal, kar je predvsem posledica zmanjšanja vzdrževalnih stroškov, ki so leta 1925 znašali 318.000 Din na 1 km proge, leta 1928 pa so bili zmanjšani na 285.000 Din. — Dvignil se je tudi dohodek na en km proge, vendar še vedno ne dosega dohodka iz leta 1926.

Obnovitev dela v vevški papirnici.

Kot smo že poročali, je papirnica v Vevčah omejila obratovanje ter odpustila 130 delavcev. Sedaj je pričela zopet obratovati v polni meri ter zopet nastavila odpuščene delavce.

Rudninska ležišča v okolici Priboja.

V okolici Priboja so najdena nova ležišča bakrenih rud, baje so prišli tudi na zlate in srebrne žile. Za ležišča se zanima večja angleška družba, ki je poslala večjo skupino inženerev, da prouče rudništvo v tem kraju.

Gradnja mostu Beograd—Zemun.

Finančni minister je podpisal dogovor s francosko tvrdko Batignol in nemškim podjetjem »Gute-Hofnungs Hütte« za zgradbo visečega železnega mostu in nove ceste, ki bo vezala Beograd z Zemunom.

Most bo 757 metrov dolg ter bo imel v sredini širino 12 metrov za vozove in tramvajski promet, ob straneh pa dvojne po 3 metre široke pešhodnike. Največji lok nad vodo bo 261 metrov dolg.

Stroški gradnje so proračunani na 180 milijonov dinarjev; od tega dá Nemčija okoli 68 milijonov v reparacijah. Gradbena dela bodo trajala tri leta in dva meseca ter mora biti most 8. junija leta 1933 izročen prometu.

Znižanje uvozne carine za prašice v Nemčijo.

Nemčija je na podlagi pakona od 22. decembra 1929 znižala uvozna carino za svinje od 27 mark na 18 mark za 100 kilogramov.

Dražba za nabavo gramoza na ptujski cesti.

Pri tehničnem oddelku srezkega poglavarstva za Maribor — levi breg se bo vršila ustna licitacija za nabavo jesenskega in spomladanskega gramoza na ptujski cesti in sicer dne 3. maja ob 9. uri za partije od km 11 do 18, 18 do 23.5 in od 25 do 31. Dne 5. maja ob 9. uri pa za partije od km 37.82 do 43.21, 43.21 do 49.47 in 49.47 do 60.35.

Natančni pogoji so razvidni pri gornjem oddelku srezkega poglavarstva za Maribor — levi breg.

Uvoz našega žita v Bolgarijo.

Dočim smo pretečeni mesec vsled bojkota izvozili v Bolgarijo samo 1 vagon žita, se je sedaj izvoz zopet dvignil ter je bilo zadnje dni uvoženih 50 vagonov žita v Bolgarijo.

Izvoz naše živine v Egipt

je zadnje čase tako napredoval, da so postale obore za živino v Solunu premajhne ter jih bo treba razširiti, da ne bo trpela živina, čakajoča na ukrcanje. V Egiptu se za našo živino dosegajo prav lepe cene ter se blago lahko odda.

Obisk grških trgovcev.

Ob priliki konference o naših trgovskih odnošajih z Grčijo v beograjski trgovski zbornici, kateri je prisostvoval tudi predsednik solunske trgovske zbornice je sklenjen obisk grških trgovcev v času vsesokolskega zleta.

Uvoz vina na Češkoslovaško.

Statistični podatki za uvoženo vino prikazujejo v času od 1. 1926 do 1929 sledeče množine v tisočih hektolitrov:

leta:	1926	1927	1928	1929
iz Španije	62	96	105	58
iz Grčije	68	51	50	32
iz Italije	53	45	38	48
iz Madžarske	4	2	22	49
iz Jugoslavije	21	29	28	33
iz ostalih držav	30	42	41	59

Skupaj: 238 265 284 279

Najbolj se dviga uvoz madžarskih vin, kar vključuje zaničavanje vendarle dokazuje, da je delo v inozemstvu ustanovljenih stalnih kleti za poskušnjo vin uspešno. Uvoz naših vin se je sicer nasproti prejšnjim letom nekoliko dvignil, vendar ne na zadovoljivo višino.

Avstrijsko-Nemška trgovinska pogodba je bila podpisana v Berlinu dne 12. t. m.

Konkurzi:

Doltar Jožef, posestnik v Črnomlju. Prvi zbor upnikov dne 26. aprila pri okrajnem sodišču v Črnomlju. Priglasitveni rok do 13. maja. Ugotovitveni narok 27. maja.

Pinterič Vinko, trgovec v Slovenjgradcu. Ker na prvi zbor upnikov dne 3. aprila ni prišel nikdo, se sklicuje ponovni zbor upnikov za 1. maj ob desetih pri okrajnem sodišču v Slovenjgradcu.

Po širnem svetu.

Vendar nekaj uspeha v Londonu.

Pomorska razorožitvena konferenca v Londonu, katere so se udeleževale glavne pomorske velesile: Amerika, Anglija, Francija, Japonska in Italija je v glavnem zaključila svoje delo, čigar glavni uspehi je trojni sporazum med Ameriko, Anglijo in Japonsko glede omejitve v programu pomorskega oboroževanja do leta 1936, katerega izvršitev bi bila pri omenjenih državah v zvezi z ogromnimi izdatki. — Sporazum zmanjšuje gradbene postavke, namenjene v pomorsko-oboroževalne svrhe do leta 1936 za 50 milijard dinarjev.

Poleg tega finančijelnega uspeha za posamezne države je vsporedno s tem omejeno tekmovalno tekmovanje teh narodov v pomorskem oboroževanju.

Določena je tudi tonaža vojnih mornaric, ki dovoljuje Angliji 541.700 ton, Ameriki 526.200 ton in Japonski 367.050 ton vojnega brodogradnje, dočim je vprašanje razmerja med Francijo in Italijo vsled obojestranskega odpora še vedno nerazrešeno.

Grof Beethlen v Rimu.

V Rimu se mudi te dni madžarski ministrski predsednik grof Beethlen in se povodom njegovega obiska vršijo tam važni gospodarski dogovori, zlasti z ozirom na novi položaj Reke po proglasitvi za svobodno cono, ker je pri tem interesirana tudi Madžarska zunanja trgovina.

Dočim so se doslej vodili taki računi običajno brez nas, povdarja inozemsko časopisje glavno vlogo Jugoslavije kot edine transitne države, ki prihaja pri Reki v poštev in brez katere izgublja nasproti ostalemu inozemstvu svobodna luka ves svoj pomen.

Istočasno pa nudi srednjeevropskim državam tudi Grčija razne ugodnosti v Solunu, o čemur mora tudi Reka voditi račune.

Obnovitev trgovskih zvez Rusije z Anglijo.

Pogajanja za sklep nove trgovske pogodbe med Sovjeti in Anglijo so končana ter pride v kratkem do podpisa nove trgovinske pogodbe na podlagi obojestranskih največjih ugodnosti in je Ru-

siji dovoljena ustanovitev eksteritorialne trgovinske misije v Angliji.

Obnova trgovinske pogodbe med Sovjeti in Anglijo bo zopet usmerila večji del ruskega izvoza, zlasti lesa in žita, ki si je v zadnjem času iskal druga izhodišča.

Angleški državni proračun občutno zvišan.

V proračunski debati v angleškem parlamentu je zakladni minister Snowden poročal, da bo vsled zvišanih socialnih postavk v izdatkih, ki so v zvezi z naraščajočo nezaposlenostjo širokih mas, prisiljen zvišati davčne zahteve za 40 milijonov funtov šterlingov (nad 11 milijard dinarjev).

Zvišanje proračuna je tudi posledica zadnjega, napačno sestavljenega proračuna, ki je predvideval 4 milijone funtov šterlingov pribitka, izkazal pa je 14 milijonov deficita, katerega je treba poleg zvišanih socialnih dajatev kriti z novim proračunom.

Čehoslovaška trgovinska pogajanja z državami Južne Amerike.

Čehoslovaška vlada je pričela pogajanja skoraj z vsemi državami Južne Amerike, da se sklene trgovinska pogodba na podlagi največjih ugodnosti in obenem določijo mere pravne zaščite vedno naraščajočega izseljenišтва.

Češkoslovaška ne podpiše ženevskega carinskega dogovora.

Kot smo poročali o priliki konference za mednarodno carinsko premirje, je bil stavljen državam rok za ratifikacijo carinske konvencije do 15. aprila. Češkoslovaška konvencije ni podpisala, pač pa je izjavila, da je pripravljena udeleževati se nadaljnjih konferenc.

Stanje brezposelnosti v Čehoslovaški.

Statistika za Čehoslovaško izkazuje koncem februarja 86.156 brezposelnih. Tudi tam brezposelnost narašča ter se je od januarja pomnožilo število nezaposlenih za 16%.

Izvoz vina iz Madžarske.

Medtem ko se naš izvoz vina v letu 1929 vzlic nizkim cenam in razmeroma

dobri kvaliteti ter obilnemu pridelku ni hotel razviti v povoljni količini, je uspelo madžarski trgovinski politiki vinski izvoz nasproti letu 1928 celo potrojiti ter je dosegel izvoz leta 1929 množino 168.231 hl (leta 1928 92.541 hl) vina v sodcih ter znatno množino v buteljkah.

Od te množine je bilo največ izvoženo v Avstrijo: 140.761 hl (leta 1928 55.166 hektolitrov). — Slеди ji Čehoslovaška z 56.282 hl, Nemčija z 29.259 hl in Švica z 24.526 hl.

Ako primerjamo madžarski vinski izvoz z našim, ki je znašal lansko leto komaj eno tretjino madžarskega vinskega izvoza, moramo pač ugotoviti, da bi se v tem oziru lahko dosegli boljši rezultati. Upajmo, da bodo odredbe novega vinskega zakona v zvezi z določenimi izvoznimi premijami ob sodelovanju zavoda za pospeševanje zunanje trgovine letos izboljšale našo vinsko zunanjo trgovino.

Po sklepu lista pa smo prejeli avstrijsko poročilo o uvozu našega vina letos v februarju, ki dokazuje nasprotno: naš letošnji februarjski uvoz se je zopet znižal v razmerju proti februar-skemu uvozu lanskega leta od 2643 hl na 1724 hl, nasprotno pa je v istem mesecu madžarski vinski uvoz napredoval od 6562 hl na 13.769 hl. Te številke dajo ponovno misliti.

Mednarodna železniška konferenca.

Dne 23. t. m. se sestanejo v Opatiji zastopniki Jugoslavije, Čehoslovaške, Avstrije, Madžarske in Italije, da določijo razne modolitete in tarife železniskega prometa, posebno tranzitnega.

Elektrifikacija Nemčije.

Po projektu nemškega strokovnjaka za elektrifikacijo Müllerja, ki ga je izdelal po nalogu vlade, bi za Nemčijo zadostovala letna poraba 31 milijard kilovatnih ur, kar bi se doseglo z investicijo 3.670 milijonov mark. Režijska cena za kilovatno uro bi znašala ob tej porabi 0.0176 mark (23 par) in bi se od-dajala po 3 penige (okoli 40 par) ter bi se na ta način vloženi kapital rentiral z 8.5%.

Dosedanja poraba znaša 14 milijard kilovatnih ur in stane ponekod kilovatna ura do 40 penigov (5.50 Din).

Brezposelnost v Italiji.

Italijanski statistični podatki izkazujejo od leta 1922 naprej sledeče stanje brezposelnih delavcev: leta 1922 371 tisoč 968, 1923 258.580, 1924 150.449, 1925 122.200, 1926 181.493, 1927 314.283, 1928 363.551, 1929 404.000 delavcev.

Te številke pa so najbrž v zadnjih letih celo prenizke, vsekakor pa izkazujejo naraščanje brezposelnosti pod fašistično vlado, dočim se je pred njo postopoma nižala.

Nazadovanje v grški industriji.

Iz statističnega pregleda delovanja grške industrije je razvidno, da je letošnja industrijska produkcija, ki se ceni na vrednost 6 milijard drahem, nazadovala za nad 700 milijonov drahem nasproti letu 1928. Vzrok: splošna gospodarska kriza.

»Bafa« v Rumuniji.

V Bukarešti se je osnovala družba za prodajo Bafinih čevljev s temeljno glavnico 5 milijonov lejev, ki ustanovi v bližnji bodočnosti 20 prodajaln.

Prepoved uživanja alkohola prometnim uslužbencem na Madžarskem.

Madžarska vlada je prepovedala uživanje alkohola vsem prometnim uslužbencem, tako državnim kot privatnim, bodisi pri železnici, paroplovbi, avtomobilizmu ali pri avijatiki za čas ko nastavljenec opravlja svojo službo. Prepoved uživanja alkohola med izvrševanjem prometne službe je umestna, ker se velika večina prometnih nesreč zgodi baš radi pijanosti prometnikov.

Reparacijski vagoni in lokomotive.

Iz Nemčije smo doslej dobili na račun reparacij 450 otvorenih triosnih tovarnih vagonov, ki so bili takoj prevzeti v obrat. V kratkem se pričakuje tudi dobava zaprtih tovarnih vagonov. Kar se tiče lokomotiv, je omeniti, da je bilo večje število lokomotiv poslano v Nemčijo na popravilo. Nemško podjetje Borsig nam je, kakor znano, na račun reparacij dobavilo 110 normalnotirnih lokomotiv, iz Madžarske pa dobimo na reparacije nadaljnjih 40 lokomotiv. Na račun stvarnih reparacijskih dobav Nemčije na podlagi Youngovega načrta bo najbrž naročenih še 70 ozkotirnih lokomotiv.

Borzna poročila.

DENARSTVO.

Gibanje valute v tekočem tednu.

	Uradni tečaj	Prosti tečaj
	Din	Din
1 angleški funt	275-30	275-—
1 ameriški dolar	56-60	56-50
1 avstrijski šiling	8-—	7-96
1 belga	7-90	7-89
1 bolgarski lev	—41	—41
1 češkoslov. krona	1-678	1-67
1 francoski frank	2-222	2-22
1 grška dramma	—735	—73
1 hol. goldinar	22-71	22-71
1 italijanska lira	2-965	2-96
1 kanadski dolar	56-30	56-30
1 madžarski pengő	9-90	9-88
1 nemška marka	13-50	13-49
1 nemška marka	13-50	13-50
1 poljski zlot	6-35	6-35
1 rumunski lej	—3365	—34
1 švicarski frank	10-959	10-96
1 španska peseta	7-08	7-05
1 turška lira zlata	27-04	27-—
1 turški pijaster	—2666	—26

Položaj na denarnem trgu neizpremenjen razen malenkostnih nazadovanj pri nekaterih valutah, kar pa dokazuje, da se je dinar mednarodno okrepil.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Državni papirji: Vojna škoda promptno 416—417, za maj 417, 7% Blairovo posojilo 86, 8% Blairovo posojilo 98—98-75, investicijsko posojilo 87—87-75, agrarne obveznice 54-50, tobačne srečke 32-—.

Vrednost državnih papirjev se je zopet okrepila in še kaže tendenco navzgor.

Privatni efekti: Celjska 170, Ljubljanska kreditna banka 125, Prva hrvatska štedionica 900—905, Kreditni zavod 165, Združene papirnice Vevče 130, Ruše 260 do 270, Strojne tovarne 75, Narodna banka 8710 do 8775, Trboveljska premogopna 480—485, Union 196—199.

Nekateri privatni papirji so nekoliko porastli, tako »Ruše« od 250 na 260 in »Trboveljska« od 475 na 480, dočim so delnice »Union« za eno točko nazadovale.

Tržna poročila.

Zvišanje cen kuriva v Ljubljani.

Zaradi zvišane mestne uvoznine so ljubljanski trgovci s kurivom zvišali cene premogu za 10 Din pri toni ter za 4 Din pri pr. m³ drv.

Cene poljskih pridelkov v Zagrebu.

Semenski krompir za kg Din 0-75 do 1-—, čebula 1—2, detelja za 100 kg Din 100—120, seno Din 65—80, otava Din 100—110, slama za nasteljo Din 15—30, za krmo Din 25—30, drva za kurjavo Din 100—125 za pr. m³.

Prodaja živine za inozemstvo.

Na zagrebškem cvetnem sejmu je bilo nakupljeno za Italijo 151 konj in 231 glav goveje živine, za Avstrijo pa je bilo nakupljenih 10 konj.

TRŽNE CENE V LJUBLJANI

dne 15 aprila 1930:

Govedina za 1 kg: v mesnicah po mestu I. vrste Din 22, II. vrste 20; na trgu: goveja mesa I. Din 18—20, II. 16—18, III. 12 do 16, jezika 17—20, vampov 8—10, pljuč 6—8, jeter 15—20, ledje 18—24, možganov 20—25, loja 5—12.

Teletina: za 1 kg telečjega mesa I. vrste

Din 24—25, II. vrste 20—22, jeter 25—30, pljuč 20—2.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. vrste Din 25, II. vrste 22—24, pljuč 10, jeter 15—20, ledje 25—30, glave 8—10, parkljev 6, slanina trebušne 20, slanina ribe in sala 25, slanina domačih prašičev 21—22, slanina mešane 22—23, slanina na debelo 24, masti 28, šunke (gnjati) 30, prekajenega mesa I. vrste 30, II. vrste 25—28, prekajenih parkljev od 8—10, prekajene glave 10—12, jezika 30.

Drobnica: za 1 kg koštrunovega Din 14 do 15, jagnjetine 18—20.

Konjsko meso: za 1 kg I. vrste Din 8, II. vrste Din 6.

Klobase: za 1 kg krakovskih Din 42, debrecinskih 42, hrenovk 30—34, safalad 30 do 34, posebnih 34, tlačenk 24, svežih kranjskih 35, pol prekajenih kranjskih 32—35, suhih kranjskih 50, prekajene slanina 28.

Perutnina: piščanec Din 25—30, kokoš 30 do 50, petelin 25—40, domači zajec, manjši 8—15, večji 20—30.

Ribe: za 1 kg karpa Din 25—30, ščuke 35—40, klina 20, mrene 15—20, pečenke 10.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka Din 2-50—3, 1 kg surovega masla 36—40, čajnega masla 44—56, masla 40—44, bohinskega sira 34—40, sirčka 8—10, eno jajce —75—1.

Pijače: 1 liter starega vina Din 18—22, novega vina 14—18, 1 čaša piva 3—3-50, 1 vrček piva 4-50—5, 1 steklenica piva Din 5-50—6.

Kruh: 1 kg belega kruha Din 5, črnega 4-50, rženega 4-50.

Sadje: 1 kg luksuznih jabolk Din 12, jabolka I. 10, II. 8, III. 6, ena oranža 1-3, limona —50-1, 1 kg rožičev 8, fig 10, dateljnov 24-40, mandeljnov 48, orehov 10-12, luščenih orehov 36-40, suhih češpelj 8-10, suhih hrušk 10

Specerijsko blago: 1 kg kave Portoriko Din 80-84, Santos 52-54, Rio 36-40, pražene kave I. 100-110, II. 80-90, III. 66-76, kristalnega belega sladkorja 13, sladkorja v kockah 14, kavne primesi 18, riža I. 10, II. 8, 1 liter namiznega olja 18, jedilnega olja 17, vinskega kisa 4-50, navadnega kisa 2-50, 1 kg soli debele 2-50, mlete 2-75, celega popra 70, meletega popra 72, paprike III. vrste 32, sladke paprike, po kakovosti 46, 1 l petroleja 7-50, 1 kg testenin I. 10, II. 9, pralnega luga 3-75, čaja 80.

Mlevski izdelki: za 1 kg moke št. 0 na debelo 4-10-4-25, na drobno 4-50, št. 2 na debelo 3-55-3-75, na drobno 4-50, št. 4 na debelo 3-20-3-30, na drobno 4-—, št. 6 3-75,

kaše Din 5-6, ješprenja 6, ješprenjčka 10 do 12, otrobov 1-75-2, koruzne moke 3-50, koruznega zdroba 4-4-50, pšeničnega zdroba 5-6, ajdove moke I. 6-8, II. 6, ržene moke 4.

Žito: za 100 kg pšenice Din 260-265, rži 230-235, ječmena 210-225, ovsu 200-240, prosa 210-220, koruze 170-180, ajde 200 do 220, fižola ribničana 360, prepeličarja 425, 1 kg graha 8-10, leče 10.

Kurivo: 1 tona premoga Din 455, m³ trdih drv 180, mehkih drv 90.

Krma: za 100 kg sladkega sena Din 100, pol sladkega sena 80-90, kislega sena 75, slame 50.

Zelenjava in gobe: 1 kg ajserce Din 10 do 12, berivke merica 1-50, motovilca 1-50, 1 kg radiča 10-12, rdečega zelja 8-9, kislega zelja 3-50, karfiol 8-10, kolerab podjemljic 1, špinache 6-8, graha v strožu 10-12, čebule 1, česna 10-12, krompirja —75-1, kisle repe 2-50-3, korenja 2-4, peteršilja 3 do 4, zelenjave za juho 3-4.

Lesni trg.

Dobave.

Rudnik Zabukovca pri Celju sprejema do 22. t. m. ofertalne ponudbe za dobavo 350 komadov hrastovih pragov. Dne 24. t. m. pa se vrši pri istem rudniku dražba za dobavo 20.000 komadov jamskih krajnikov, 250 m³ jamskega lesa, 3000 kg lesnega oglja in 1000 komadov toporišč za jamske krampe.

Pri upravi smodnišnice v Kamniku se bo vršila dne 23. t. m. ustna dražba za dobavo 1200 m³ lesa.

Pogoji so pri Zbornici za TOI v Ljubljani.

LJUBLJANSKA LESNA BORZA.

Položaj na ljubljanski lesni borzi še vedno neizpremenjen. Zaključki so običajni.

Cene so sledeče franko vagon nakladalna postaja:

Smreka—jelka za m³: Hlodi I., II., monte Din 200-240, brzozavni drogovi od 240 do 260, Bordonali merkantilni 320-340, trami merkantilni 275-300, škorete, konične, od 16 cm naprej 630-650, škorete, paralelne, od 16 cm naprej 675-690, škorete, podmerne, od 15 cm 500-540, deske-plohi, konične, od 16 cm naprej 500-550, deske-plohi, paralelne, od 16 cm naprej Din 550-580.

Bukev za m³: Deske-plohi, naravni, neobrobjeni Din 450-500, deske-plohi, naravni, ostrorobi 650-750, deske-plohi, parjeni, neobrobjeni 660-700, deske-plohi, parjeni, ostrorobi 900-1000, testoni 450-480, tavolete Din 900-1000.

Hrast za m³: Hlodi I., II. Din 400-550, bordonali 1300-1400, deske-plohi, neobrobjeni boules 1300-1350, deske-plohi, neobrobjeni merkantilni 1000-1100, deske-plohi, ostrorobi (podnice) 1350-1400, frizi 1100 do Din 1300-—.

Drva za 100 kg: bukova, suha Din 18-19, hrastova, suha Din 15-17.

Železniški pragovi: 2-60 m, 14 × 24, hrastovi Din 53-56.

Oglje: bukovo za 100 kg Din 84-86.

Povprašuje se po sledečem blagu:

Bukove dōge: 18/20 mm debeline, dolžine 1-10 m ali več, širinska medija 12 cm; 14/15 milimetrov debeline, dolžine 1 m ali več, širinska medija 12 cm; blago mora biti lepo, ne krivo. Cena franko vagon meja Postojna.

10 vagonov remeljnov, 56 × 36, 4 m dolžine, IV. vrste, za takojšnjo dobavo. Cena naj se glasi franko vagon grška meja Djevdjelije.

2800 komadov mecesnovih pragov v dolžini 1-70 m, širina 20 cm, višina 13 cm, sekano mora biti od meseca novembra do februarja t. l. — Cena naj se glasi franko vagon meja Tarvisio.

Mecesne podnice, ostrorobo žagane, za vagonске pode, in sicer: 200 m³ 2-65 m dolžine, 45 mm debeline, 700 m³ 2-80 m dolžine, 55 mm debeline, 100 m³ 2-90 m dolžine, 50 mm debeline, v širinah od 20 cm naprej, z 10% toleranco od 18 cm širine naprej. — Dobava naj bi se vršila do 15. julija 1930. Prezem bi se vršil na licu mesta, oziroma na žagah najmanj 100 m³ naenkrat. — Cena franko vagon meja.

Več vagonov bukovega prahu (ogljja). — Cena franko vagon meja Postojna.

Smrekove škorete, 12 mm, 4 m dolžine,

v fiksnih širinah 25 cm, za dobavo mesečno ca. 50 m³. Cena franko vagon Sušak pristanišče.

Borovi drogovi: 2000 komadov od 2 m dolžine, širina na tanjšem koncu 13/15 cm; 1 tisoč komadov od 2-50 m dolžine, širina na tanjšem koncu 11/13 cm. — Cena franko vagon Sušak pristanišče.

Trami: 9 m³ lepo tesanih tramov, dolžina od 4 do 8 m, debelina 20 × 20 cm; 9 m³ smrekovih desk, III., od 40 ali 38 mm, od 16 cm naprej, 4 m dolžine; 13 m³ smrekovih desk, III., od 20 ali 18 mm, od 16 cm naprej, 4 m dolžine. — Cena franko vagon meja via Postojna tranzit.

Za stalno dobavo se potrebujejo suhe smrekove, jelkove cepanice za izdelovanje lesne volne. Cena franko vagon nakladalna postaja.

Hrastove tesane tramiče: debelina 23 × 25 do 35 × 35 in v dolžini od 4 do 6 m, medija od ca. 4-80, 4-90 dolžine. Za prvo poskušnjo potrebuje interesent 10 m³ teh tramičev in v slučaju, da bi roba odgovarjala, se zaključi večji kvantum. — Roba mora biti tesana glava-glava, lahko pa ima tudi nekaj centimetrov oblice, to se pravi, robovi na tanjšem koncu ni treba, da so popolnoma ostrorobi, pač pa smejo biti za spoznanje okrogli. — Blago popolnoma zdravo, brez

gnilega in razbitega. Kvaliteta merkantilna. Cena franko vagon Sušak pristanišče.

1 do 2 vagona hrastovega jamskega lesa, od 18 do 30 cm debeline in od 2-50 do 6 m dolžine. Cena franko vagon nakladalna postaja.

10 m³ jelovine, 225/75, od 4 m dolžine, monte.

10 m³ jelovine, 200/65, od 4-50 do 5-70 m dolžine, monte.

10 m³ jelovine, 180/65, od 4-70 do 5-70 m dolžine, monte.

10 m³ jelovine, 150/65, od 4-40 do 5-20 m dolžine, monte.

10 m³ jelovine, 33 mm, 4 m dolžine, paralelno, monte, od 16 cm naprej. Cena franko vagon nakladalna postaja.

1 vagon bukovih naravnih plohov, ca. 15 m³, debelina 58 mm, od 3 m dolžine naprej, od 25 cm širine naprej, I., II. z lepo III. Cena franko vagon meja via Postojna tranzit.

Trami: 13/16 od 5, 6, 7 in 8 m; 16/21 največ od 5, ostalo 6, 7, 8 in 9 m ter nekaj dolgih tramov od 10, 11 in 12 m.

Tudi v današnji številki smo se morali pri nekaterem gradivu omejiti, vsled česar so izostali zaenkrat »Praktični nasveti«.

Priporočite svojim odjemalcem vedno:

Elida Ideal milo

Elida Citron - Cold-cream

Elida Crème de chague heure

Elida Shampoo

Elida zobna krema

Elida Bath soap

Elida Shaving Stick

Elida Puder

Elida Parfum Ideal i Chypre

JUGOSLAVENSKO D. D. GEORG SCHICHT, OSIJEK III.

Ali ste poravnali naročnino?

Trgovci, nabavljajte svoje potrebščine pred vsem pri tverdkah, ki z oglasi podpirajo vaš tisk!

»Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4 Prodaja na obroke!

Najboljše med najboljšim vrvarskim blagom se izdeluje v **Grospljem.**

Varstvena znamka garantira za izbrano, neprekosljivo kvaliteto. To je blago, ki bode zadovoljilo Vaše odjemalce, a Vam zagotovilo trajen dober zaslužek, ki ga dajejo le zadovoljni odjemalci. — Poskusite tudi Vi!

Obvestilo!

MANUFAKTURNA VELETRGOVINA R. MIKLAUC, »Pri Škofu«, Ljubljana, katera obstoja že preko 60 let in razprodaja na debelo in drobno manufakturno, sukneno in vse v to stroko spadajoče blago, naznanja svojim cenj. odjemalcem, kakor tudi vsem gg. trgovcem, ki krijejo svojo zalogo v Ljubljani, da je povečala svoje trgovske lokale v celo prvo nadstropje.

Tvrdba drži na zalogi samo blago iz priznane najboljših svetovnih tovarn v veliki izbiri in najnovejših vzorcih; cene so vsled prvovrstnih zvez jako ugodne. Zaloga se lahko vsak čas neobvezno ogleda.

Za mnogobrojen obisk se priporoča cenj. občinstvu tvrdba

R. MIKLAUC

„PRI ŠKOFU“ — LJUBLJANA

Lingarjeva — Medarska ulica — Pred Škofijo

VELETRGOVINA KOLONIJALNE IN ŠPECERIJSKE ROBE
IVAN JELAČIN, LJUBLJANA

ZALOGA SVEŽE PRAŽENE KAVE, MLETHI DIŠAV IN RUDNINSKE VODE

TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA!

ZAHTEVAJTE CENIK!

NAJCENEJE

kupite papirje, pisarniške, šolske, tehnične potrebščine, trgovske knjige in si pre-skrbujete tiskovine pri

Iv. Bonač

Ljubljana — Šelenburgova ul. 5

Knjigoveznica

Poseben gramofonski oddelok

Tiskovine

ki jih potrebujete v Vašem poslovanju: Račune, pisemske papirje, memorandume, cenike, naročilnice v blokkih, kuverte, etikete ter sploh vse komercijalne tiskovine Vam dobavi hitro in lično izdelane po najnižjih cenah

Tiskarna „MERKUR“ Ljubljana

Gregorčičeva ulica 23 - Telefon 2552

Za večja naročila zahtevajte proračune!

Lasnik: Konzorcij za izdajo strokovnega tednika »Mali trgovec«. Za konzorcij in uredništvo: Lojze Zajc. Za tiskarno »Merkur«: Otmar Michálek, oba v Ljubljani.